

Jokainen lapsi on yhtä arvokas

Lapsen oikeudet kuuluvat kaikille maailman lapsille ja nuorille. Jokainen lapsi on yhtä tärkeä ja kaikilla on samat oikeudet. Jokaisella on oikeus olla oma itsensä. Ketään ei saa syrjiä.

Lapsen oikeuksien sopimuksen kohdat:

1. Lapsia ovat kaikki alle 18-vuotiaat.
2. Lapsen oikeudet kuuluvat kaikille lapsille. Lasta ei saa syrjiä esimerkiksi
 - synnyinpaikan
 - ihonvärin
 - sukupuolen
 - kielen
 - mielipiteiden
 - uskonnon
 - vamman
 - tai sairauden vuoksi.

Oikeus suojeluun

Aikuisten on pidettävä lapsista huolta.
Lasten vanhempia
ja muita lapsille tärkeitä aikuisia täytyy auttaa,
jotta he pystyvät suojelemaan lapsia.
Valtion täytyy auttaa lapsia,
joilla ei ole perhettä.

Lapsen oikeuksien sopimuksen kohdat:

3. Aikuiset ja valtio tekevät monia päätöksiä,
jotka vaikuttavat lasten elämään.
Aikuisten täytyy aina miettiä,
mikä on lapselle parasta.

19. Lasta ei saa satuttaa millään tavoin.
Aikuisten täytyy suojella lasta
kaikelta väkivallalta.

Oikeus elää ja kasvaa

Lapsella on oikeus kasvaa ja elää terveenä. Lapsella on oikeus terveelliseen ruokaan, puhtaaseen juomaveteen ja hyvään elämään. Lasten ja heidän vanhempiansa pitää saada tietoa hyvästä ja terveellisestä elämästä.

Lapsen oikeuksien sopimuksen kohdat:

6. Lapsella on oikeus hyvään elämään.

Valtion täytyy huolehtia, että lapsi saa kasvaa rauhassa.

24. Lapsella on oikeus kunnolliseen elintasoon eli kotiin, ruokaan ja vaatteisiin.

Valtion ja kuntien pitää auttaa vanhempia niin, että lapsi voi kehittyä ja elää turvallisesti.

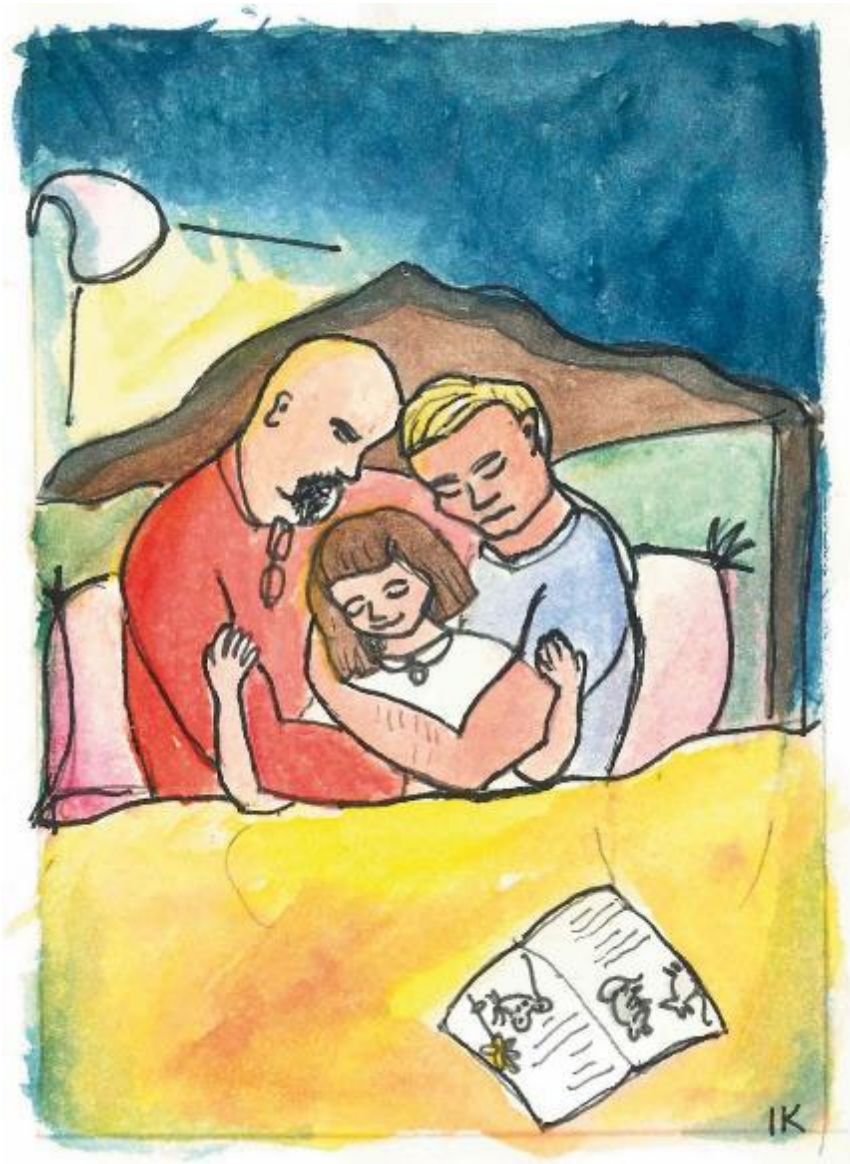
Oikeus nimeen ja kansalaisuuteen

Kun lapsi syntyy tähän maailmaan, hänelle pitää antaa nimi ja kansalaisuus. Nimeä ja kansalaisuutta ei saa muuttaa.

Lapsen oikeuksien sopimuksen kohdat:

7. Lapsella on oikeus saada nimi. Lapsella on oikeus saada kotimaa ja olla sen kansalainen. Lapsella on oikeus tuntea vanhempansa ja olla heidän kanssaan, jos se on mahdollista.

8. Lapsella on oikeus pitää oma nimensä ja kansalaisuutensa. Lapsella on oikeus tuntea sukulaisensa ja pitää heihin yhteyttä.

Oikeus elää oman perheen kanssa

Lapsen oikeuksien sopimuksen kohdat:

9. Lapsella on oikeus elää vanhempiensa kanssa, jos hänellä on hyvä ja turvallista olla heidän kanssaan. Lapsella on oikeus pitää yhteyttä vanhempiinsa, jos hän ei asu heidän luonaan. Viranomaiset voivat estää yhteydenpidon, jos se vahingoittaa lasta.

10. Jos lapsi on joutunut lähtemään kotimaastaan, hän saa palata sinne ja pitää yhteyttä omaan perheeseensä. Jos lapsi ja hänen vanhempansa joutuvat eri maihin, valtion täytyy yrittää palauttaa heidät toistensa luokse mahdollisimman pian.

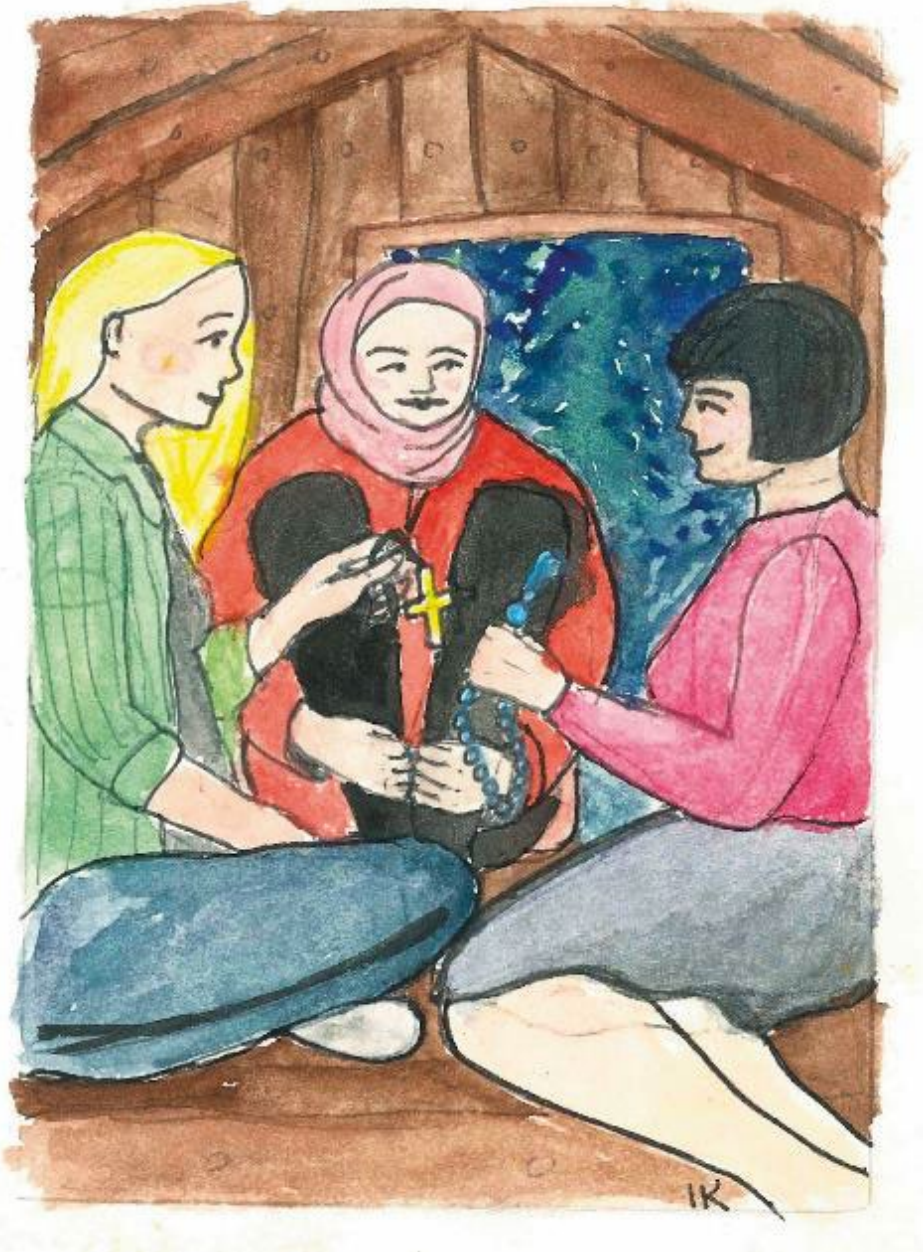
Oikeus ilmaista mielipiteensä

Jokaisella lapsella saa olla omia mielipiteitä.
Oman mielipiteen voi kertoa rohkeasti.
Mielipiteitä pitää kuitenkin opetella perustelemaan.

Lapsen oikeuksien sopimuksen kohdat:

12. Lapsella on oikeus sanoa mielipiteensä asioista, jotka vaikuttavat hänen elämäänsä. Aikuisten täytyy ottaa huomioon lapsen mielipide, kun he päättävät lapsen asioista. Aikuisten täytyy selittää päätökset lapselle niin, että hän ymmärtää ne.

13. Lapsella on oikeus ilmaista mielipiteensä. Mielipide ei saa kuitenkaan loukata toisia.

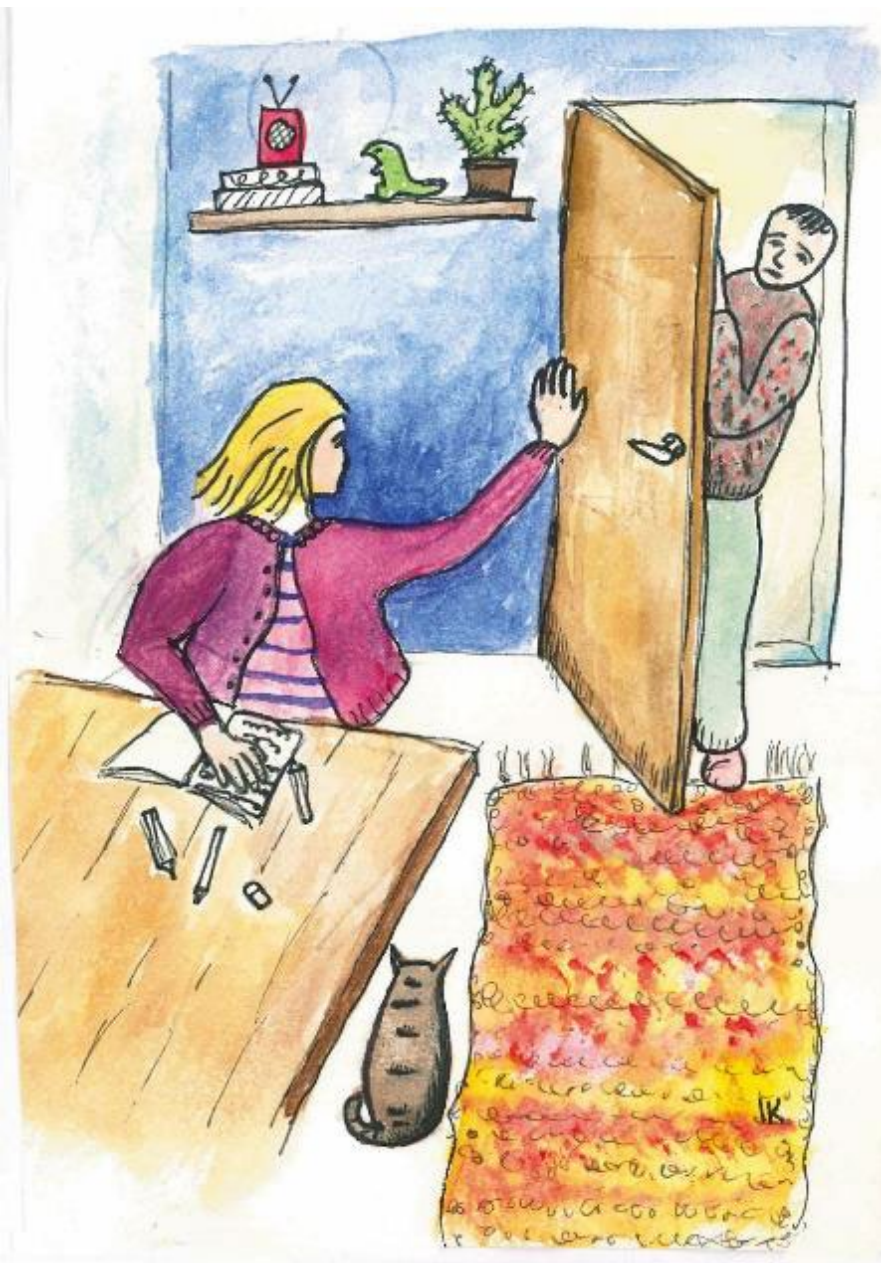
Oikeus kieleen, kulttuuriin ja uskontoon

Jokainen lapsi saa käyttää omaa kieltään.
Lapset saavat elää kaikkialla maailmassa oman kulttuurinsa ja uskontonsa mukaisesti.

Lapsen oikeuksien sopimuksen kohdat:

14. Lapsella on oikeus ajatella vapaasti.
Lapsella on oikeus uskontoon.
Lapsella on oikeus itse päättää kuuluuko hän uskontoon.
Vanhempien tehtävä on auttaa lasta tämän oikeuden käyttämisessä.

30. Lapsella on oikeus omaan kulttuuriin, uskontoon ja kieleen.
Nämä oikeudet ovat myös lapsella, joka kuuluu vähemmistöryhmään tai alkuperäiskansaan.
Näiden ryhmien jäseniä on yhteiskunnassa vähemmän kuin muita.
Siksi heidän asemansa voi olla huonompi kuin muiden.

Oikeus yksityisyyteen

Kukaan ei saa lukea lapsen viestejä.
Lapselta täytyy myös aina kysyä,
voiko hänestä julkaista tietoja tai kuvia.

Lapsen oikeuksien sopimuksen kohta:

16. Lapsilla on oikeus yksityisyyteen.

Kukaan ei saa kertoa lapsen asioista
toisille ihmisille
ilman lapsen lupaa.

Lapsen kunniaa tai mainetta ei saa loukata. Kukaan
vieras ei saa tulla lapsen kotiin
ilman lupaa.

Vain lapsi itse saa avata omat kirjeensä.

Lapsen saamiin viesteihin saa puuttua vain,
jos ne ovat laittomia ja vahingoittavat lasta.

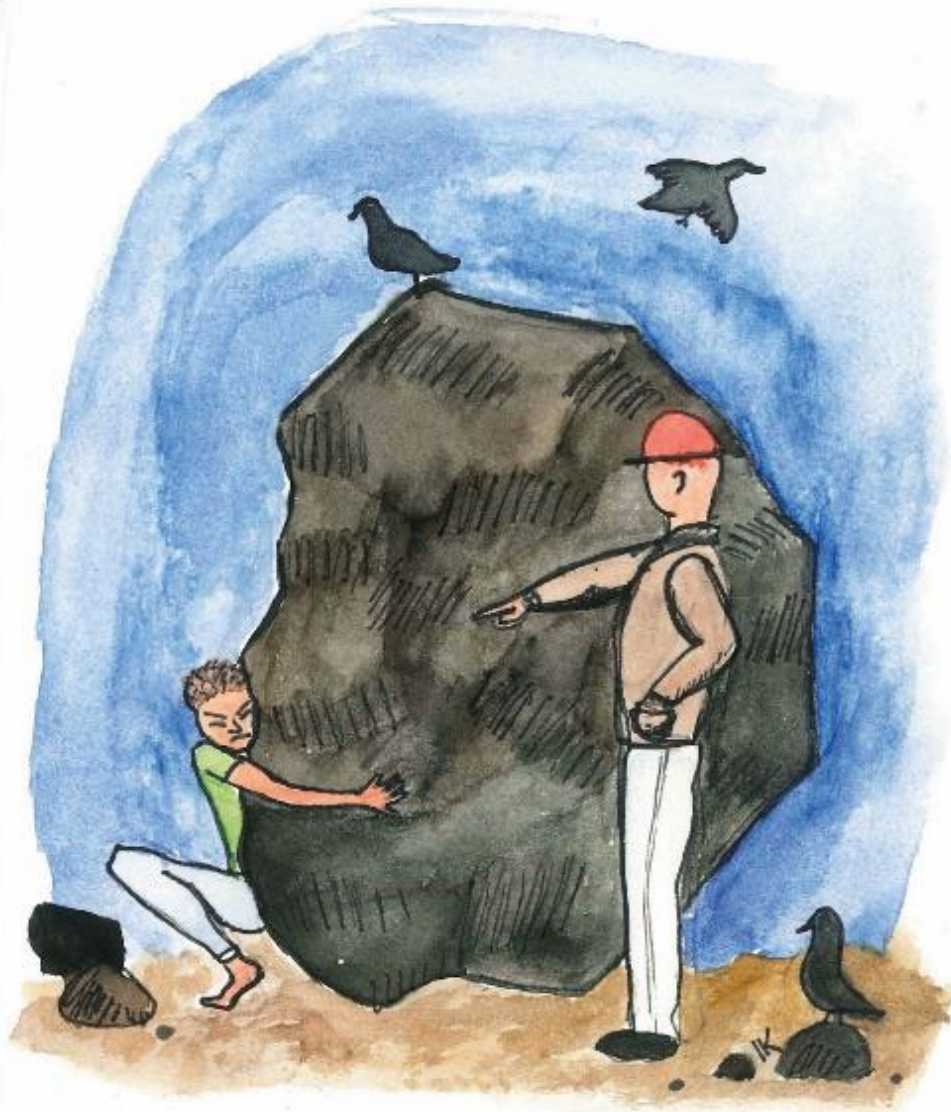

Oikeus saada tietoa

Lapsen pitää saada tietoa siitä, mitä maailmalla tapahtuu esimerkiksi television, sanomalehtien ja muun median kautta. Lapsen pitää pystyä löytämään tietoa, joka on totuudenmukaista ja helposti saatavilla.

Lapsen oikeuksien sopimuksen kohta:

17. Lapsella on oikeus saada monipuolista tietoa. Aikuisen täytyy suojella lasta tiedolta, joka vahingoittaa häntä.

Lapsi ei saa tehdä raskasta työtä

Aikuiset eivät saa teettää lapsella liian raskasta työtä. Tällä tarkoitetaan työtä, joka voi haitata hänen kehitystään. Maassa täytyy olla säännöt siitä, millaista työtä lapset saavat tehdä. Näitä sääntöjä täytyy noudattaa.

Lapsen oikeuksien sopimuksen kohta:

32. Lapsi ei saa tehdä työtä, joka vahingoittaa hänen terveyttään tai haittaa koulunkäyntiä.

Oikeus saada terveydenhoitoa

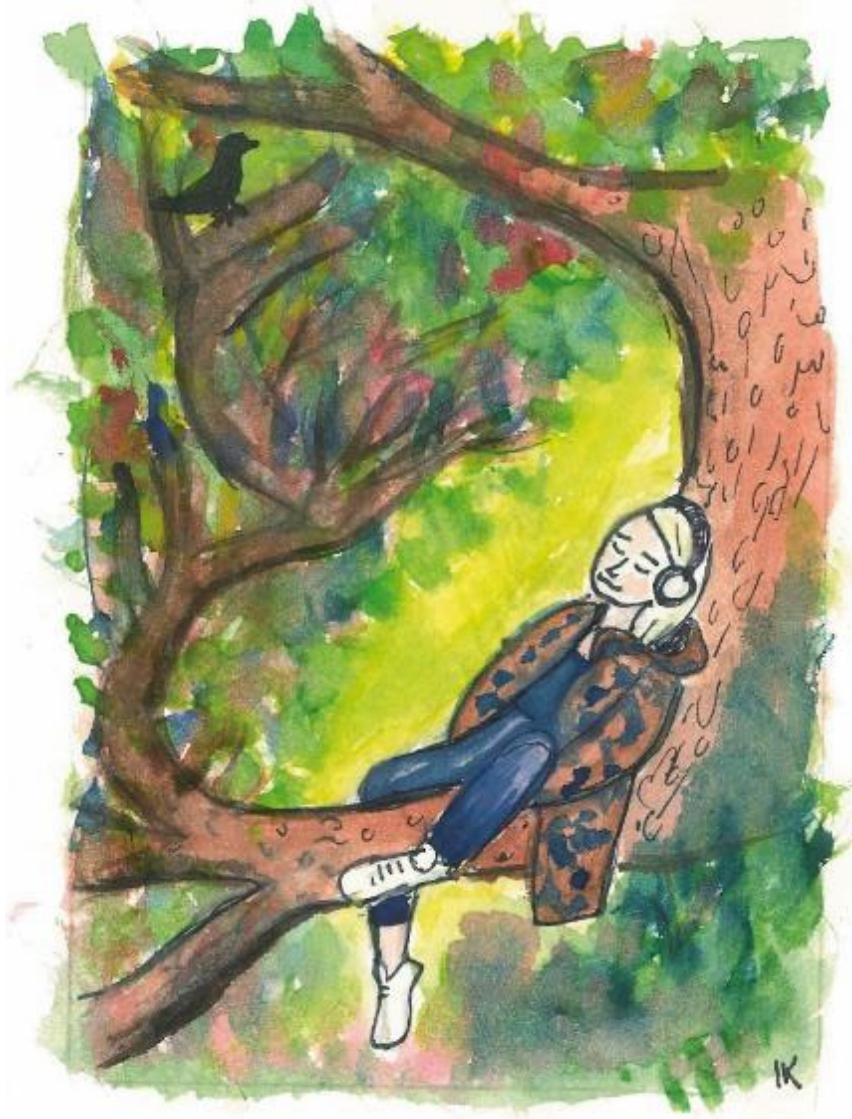
Lapsen terveydestä täytyy huolehtia, jotta lapsi voi tehdä hänelle tärkeitä asioita. Lapselle ja hänen perheelleen pitää kertoa tietoa terveydestä ja ravinnosta.

Lapsen oikeuksien sopimuksen kohdat:

24. Lapsella on oikeus elää terveenä ja saada hoitoa, jos hän sairastuu.

Lapsella on oikeus päästä lääkäriin. Myös äidin terveydestä täytyy huolehtia, kun hän odottaa vauvaa.

26. Lapsilla on oikeus saada sosiaaliturvaa. Lapsella ja hänen vanhemmillaan on oikeus saada valtiolta apua raha-asioissa, jos he todella tarvitsevat sitä.

Oikeus lepoon ja vapaa-aikaan

Lapsen elämässä täytyy olla tarpeeksi lepoa ja vapaa-aikaa.

Lapsella on oikeus leikkiä.

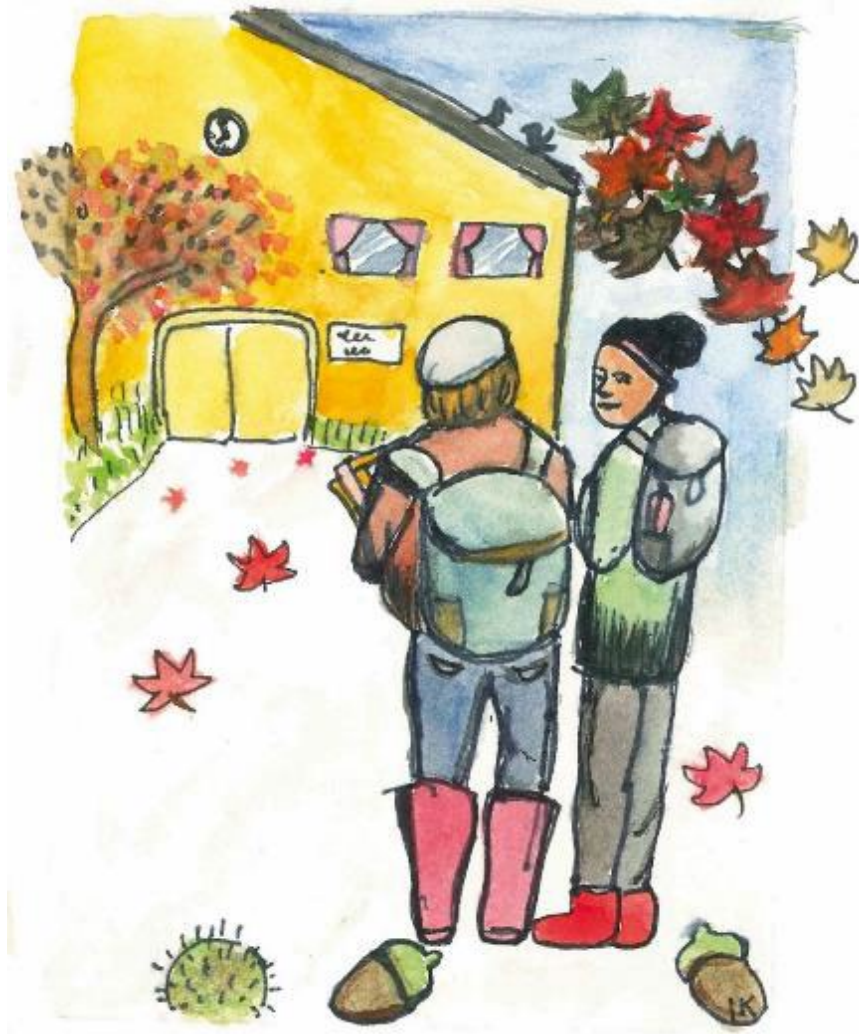
Kaikille lapsille pitää myös tarjota mahdollisuuksia tutustua kulttuuriin ja taiteeseen, myös silloin, jos lapsi asuu syrjäseudulla tai perheellä on vähän rahaa.

Lapsen oikeuksien sopimuksen kohta:

31. Lapsella on oikeus levätä, leikkiä ja viettää vapaa-aikaa.

Lapsella on oikeus tutustua taiteeseen ja kulttuuriin

eli käydä esimerkiksi konserteissa, museoissa ja teatterissa.

Oikeus käydä koulua

Lapsen oikeuksien sopimuksen kohdat:

- 28.** Lapsella on oikeus käydä koulua. Valtion täytyy huolehtia, että kaikki lapset käyvät peruskoulun. Peruskoulun pitää olla ilmainen. Valtion täytyy tarjota lapselle mahdollisuus opiskella peruskoulun jälkeen. Koulun sääntöjen täytyy noudattaa ihmisoikeuksia.
- 29.** Koulussa lapset oppivat kunnioittamaan itseään, vanhempiaan, elinympäristöään ja eri kulttuureita. Koulussa täytyy opettaa lapselle omaa äidinkieltä. Koulussa lapset oppivat, mitä tarkoittavat monikulttuurisuus, ympäristönsuojelu ja tasa-arvo. Opettajien täytyy myös kertoa lapsen oikeuksista.

Lasta ei saa satuttaa

Lasta tulee suojella kaikelta vahingoittamiselta ja huonolta kohtelulta.

Jos joku satuttaa lasta, aikuisten täytyy puuttua siihen.

Lapsen oikeuksien sopimuksen kohdat:

19. Lasta ei saa satuttaa millään tavoin.

Aikuisten täytyy suojella lasta kaikelta väkivallalta.

37. Lasta ei saa kiduttaa tai rangaista julmasti.

Lasta ei saa laittaa vankilaan tai muuten ottaa kiinni, jos ei ole pakko.

Jos lapsi otetaan kiinni, aikuisten täytyy huolehtia hänestä hyvin.

Lapsi ei saa olla vankilassa tai kiinni otettuna pitkään.

Vammaisella lapsella on oikeus hyvään ja monipuoliseen elämään

Lapsen unelmat eivät riipu siitä, onko hän vammainen vai vammaton. Vammaista lasta pitää tukea niin, että hän voi käydä koulua, harrastaa ja saada terveydenhoitoa.

Lapsen oikeuksien sopimuksen kohta:

23. Vammaisella lapsella on samat oikeudet kuin kaikilla lapsilla. Vammaisen lapsen erityistarpeet täytyy huomioida ja hänellä on oikeus saada parasta mahdollista hoitoa. Vammaisella lapsella on oikeus elää hyvää ja monipuolista elämää.